2026/2615

24.11.2026.

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2026/2615

od 23. studenoga 2026.

o potpori Unije aktivnostima Pripremne komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO) radi jačanja njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 31. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Europsko vijeće donijelo je 12. prosinca 2003. Strategiju EU-a protiv širenja oružja za masovno uništenje („Strategija”), u kojoj su učinkoviti multilateralizam te univerzalizacija i provedba postojećih normi povezanih s nuklearnim razoružanjem i neširenjem oružja utvrđeni kao ključni elementi pristupa Unije. U Strategiji se, među ostalim, poziva na što ranije stupanje na snagu i univerzalizaciju Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBT) te na jačanje međunarodnih mehanizama provjere. Unija aktivno provodi Strategiju, među ostalim osiguravanjem financijskih sredstava za potporu projektima koje provode multilateralne institucije, kao što je Pripremna komisija Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO).

(2) Vijeće je 21. srpnja 2003. donijelo Odluku Vijeća 2003/567/ZVSP ([1]), kojom se predviđa da, u okviru potpore što ranijem stupanju na snagu CTBT-a, Europska unija potiče sve države koje to još nisu učinile da bez odgode potpišu i ratificiraju CTBT.

(3) Vijeće je 17. studenoga 2003. donijelo Zajedničko stajalište 2003/805/ZVSP ([2]) o univerzalizaciji i jačanju multilateralnih sporazuma na području neširenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke. Tim zajedničkim stajalištem poziva se, među ostalim, na promicanje što ranijeg stupanja na snagu CTBT-a.

(4) Države potpisnice CTBT-a odlučile su osnovati Pripremnu komisiju koja će imati pravnu sposobnost kao međunarodna organizacija za učinkovitu provedbu CTBT-a do osnivanja CTBTO-a.

(5) Važni su ciljevi Strategije što ranije stupanje na snagu i univerzalizacija CTBT-a te jačanje sustava praćenja i provjeravanja Pripremne komisije CTBTO-a. Unija dosljedno podupire te ciljeve, među ostalim pružanjem financijskih doprinosa aktivnostima Pripremne komisije.

(6) Glavni tajnik Ujedinjenih naroda izjavio je u programu naslovljenom „Osiguravanje naše zajedničke budućnosti: program za razoružanje” da se ograničavanjem razvoja naprednih novih vrsta nuklearnog oružja CTBT-om koči utrka u naoružanju te da on služi kao snažna normativna prepreka državama koje bi potencijalno mogle nastojati razviti, proizvesti, a zatim i nabaviti nuklearno oružje, kršeći time svoje obveze o neširenju oružja. Ti se ciljevi dodatno odražavaju u Paktu za budućnost Ujedinjenih naroda, posebno u mjeri 25. naslovljenoj „Doprinijet ćemo cilju o svijetu bez nuklearnog oružja”, u kojoj se ponovno potvrđuje cilj o svijetu bez nuklearnog oružja i poziva na jačanje strukture za razoružanje i neširenje oružja, sprečavanje propadanja postojećih međunarodnih normi i provedbu mjera za izbjegavanje utrke u naoružanju i sprečavanje nuklearnog rata. CTBT je ključan instrument za promicanje tih ciljeva.

([1]) Odluka Vijeća 2003/567/ZVSP od 21. srpnja 2003. o provedbi Zajedničkog stajališta 1999/533/ZVSP o doprinosu Europske unije zauzimanju za što ranije stupanje Ugovora o općoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBT) na snagu (SL L 192, 31.7.2003., str. 53., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/567/oj).

([2]) Zajedničko stajalište Vijeća 2003/805/ZVSP od 17. studenoga 2003. o univerzalizaciji i jačanju multilateralnih sporazuma na području neširenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke (SL L 302, 20.11.2003., str. 34., ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2003/805/oj).

(7) U Strateškom kompasu za sigurnost i obranu 2022. navodi se stalna prijetnja koja proizlazi iz širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njegove isporuke, sve većih nuklearnih arsenala, razvoja novih sustava naoružanja, kao i pribjegavanja nekih zemalja nuklearnim prijetnjama, te se u njemu izražava Unijin cilj da pojača konkretna djelovanja za potporu ciljevima razoružanja, neširenja oružja i nadzora naoružanja.

(8) Opća skupština Ujedinjenih naroda u svojoj je Rezoluciji 80/70 od 1. prosinca 2025. o CTBT-u ponovno potvrdila važnost CTBT-a i pozvala sve države koje to još nisu učinile da što prije potpišu i ratificiraju CTBT, a posebno devet država čija je ratifikacija potrebna za njegovo stupanje na snagu. U rezoluciji je također naglašena važnost održavanja zamaha za dovršetak svih elemenata režima provjere i uspostave planova i odgovarajućih resursa za njegovu dugoročnu održivost.

(9) U sklopu provedbe Strategije Vijeće je donijelo tri zajedničke akcije i šest odluka o potpori aktivnostima Pripremne komisije CTBTO-a, konkretno zajedničke akcije 2006/243/ZVSP ([3]), 2007/468/ZVSP ([4]) i 2008/588/ZVSP ([5]) te odluke 2010/461/ZVSP ([6]), 2012/699/ZVSP ([7]), (ZVSP) 2015/1837 ([8]), (ZVSP) 2018/298 ([9]), (ZVSP) 2020/901 ([10]) i (ZVSP) 2023/2064 ([11]). Stoga bi se dugotrajna potpora Unije trebala nastaviti.

(10) Tehnička provedba ove Odluke trebala bi se povjeriti Pripremnoj komisiji CTBTO-a, koja je zbog svojeg jedinstvenog stručnog znanja i mogućnosti koje se temelje na mreži Međunarodnog sustava praćenja (IMS), koji obuhvaća više od 337 objekata diljem svijeta, i Međunarodnom podatkovnom centru (IDC) jedina međunarodna organizacija koja ima sposobnost i legitimitet provoditi ovu Odluku. Aktivnosti koje podupire Unija mogu se financirati jedino putem izvanproračunskih doprinosa Pripremnoj komisiji CTBTO-a,

([3]) Zajednička akcija Vijeća 2006/243/ZVSP od 20. ožujka 2006. o potpori aktivnostima Pripremne komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO) u području osposobljavanja i jačanja sposobnosti provjeravanja te u okviru provedbe Strategije EU-a protiv širenja oružja za masovno uništenje (SL L 88, 25.3.2006., str. 68., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2006/243/oj).

([4]) Zajednička akcija Vijeća 2007/468/ZVSP od 28. lipnja 2007. o potpori aktivnostima Pripremne komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO) radi jačanja njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja te u okviru provedbe Strategije EU-a protiv širenja oružja za masovno uništenje (SL L 176, 6.7.2007., str. 31., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2007/468/oj).

([5]) Zajednička akcija Vijeća 2008/588/ZVSP od 15. srpnja 2008. o potpori aktivnostima Pripremne komisije Organizacije iz Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO) za jačanje njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja te u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništavanje (SL L 189, 17.7.2008., str. 28., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/588/oj).

([6]) Odluka Vijeća 2010/461/ZVSP od 26. srpnja 2010. o potpori aktivnostima Pripremne komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO) radi jačanja njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja te u okviru provedbe Strategije EU-a protiv širenja oružja za masovno uništenje (SL L 219, 20.8.2010., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/461/oj).

([7]) Odluka Vijeća 2012/699/ZVSP od 13. studenoga 2012. o potpori Unije djelatnostima Pripremne komisije Organizacije iz Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa za jačanje njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja te u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništavanje (SL L 314, 14.11.2012., str. 27., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/699/oj).

([8]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2015/1837 od 12. listopada 2015. o potpori Unije djelatnostima Pripremne komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO) radi jačanja njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja te u okviru provedbe Strategije EU-a protiv širenja oružja za masovno uništenje (SL L 266, 13.10.2015., str. 83., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1837/oj).

([9]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2018/298 od 26. veljače 2018. o potpori Unije djelatnostima Pripremne komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO) radi jačanja njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja te u okviru provedbe Strategije EU-a protiv širenja oružja za masovno uništenje (SL L 56, 28.2.2018., str. 34., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/298/oj).

([10]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2020/901 od 29. lipnja 2020. o potpori Unije aktivnostima Pripremne komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO) radi jačanja njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja te u okviru provedbe Strategije EU-a protiv širenja oružja za masovno uništenje (SL L 207, 30.6.2020., str. 15., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/901/oj).

([11]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2023/2064 od 25. rujna 2023. o potpori Unije aktivnostima Pripremne komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO) radi jačanja njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja (SL L 238, 27.9.2023., str. 122., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2064/oj).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Kako bi provela Strategiju, Globalnu strategiju EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije i Strateški kompas za sigurnost i obranu, Unija operativnim djelovanjem dodatno podupire aktivnosti Pripremne komisije CTBTO-a.

2. Ciljevi djelovanja iz stavka 1. jesu sljedeći:

(a) jačanje sposobnosti sustava praćenja i provjeravanja u okviru CTBT-a;

(b) jačanje sposobnosti država potpisnica CTBT-a kako bi ispunile obveze provjeravanja u okviru CTBT-a i mogle potpuno iskoristiti prednosti sudjelovanja u režimu CTBT-a.

U okviru tih napora djelovanjem se također podupire univerzalizacija i stupanja na snagu CTBT-a.

3. Detaljan opis djelovanja naveden je u Prilogu.

Članak 2.

1. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) odgovoran je za provedbu ove Odluke.

2. Za tehničku provedbu djelovanja iz članka 1. nadležna je Pripremna komisija CTBTO-a.

3. Pripremna komisija CTBTO-a izvršava tu zadaću pod odgovornošću Visokog predstavnika. Visoki predstavnik u tu svrhu sklapa potrebne aranžmane s Pripremnom komisijom CTBTO-a.

Članak 3.

1. Financijski referentni iznos za provedbu djelovanja iz članka 1. koji financira Unija iznosi 5 199 996,70 EUR.

2. Rashodima koji se financiraju referentnim iznosim navedenim u stavku 1. upravlja se u skladu s pravilima i postupcima koji se primjenjuju na opći proračun Unije.

3. Komisija nadzire ispravnost upravljanja rashodima koji se financiraju iznosom navedenim u stavku 1. Ona u tu svrhu sklapa sporazum o doprinosu s Pripremnom komisijom CTBTO-a. U sporazumu o doprinosu određuje se da Pripremna komisija CTBTO-a treba osigurati vidljivost doprinosa Unije u skladu s njegovom visinom.

4. Komisija nastoji sklopiti sporazum iz stavka 3. što je prije moguće nakon stupanja na snagu ove Odluke. Ona obavješćuje Vijeće o svim teškoćama u tom procesu i o datumu sklapanja sporazuma.

Članak 4.

1. Visoki predstavnik Vijeću podnosi izvješće o provedbi te Odluke na temelju redovitih izvješća Pripremne komisije CTBTO-a. Ta su izvješća temelj evaluacije koju provodi Vijeće.

2. Komisija dostavlja informacije o financijskim aspektima provedbe djelovanja iz članka 1.

Članak 5.

1. Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

2. Ova Odluka prestaje važiti 36 mjeseci nakon sklapanja sporazuma iz članka 3. stavka 3. Međutim, ona prestaje važiti šest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ako se u tom razdoblju sporazum ne sklopi.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. studenoga 2026.

Za Vijeće

Predsjednik

M. HEYDON

PROJEKTNI DOKUMENT

POTPORA AKTIVNOSTIMA PRIPREMNE KOMISIJE ORGANIZACIJE UGOVORA O SVEOBUHVATNOJ ZABRANI NUKLEARNIH POKUSA (CTBTO)

Kontekst

Ugovorom o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBT) zabranjuju se sve pokusne eksplozije nuklearnog oružja. Trideset godina nakon što je otvoren za potpisivanje, i dalje je temelj međunarodne strukture za neširenje oružja te doprinosi međunarodnom miru i sigurnosti. Služi kao mjera za izgradnju sigurnosti i povjerenja tako što ograničava razvoj novog nuklearnog oružja i poboljšavanje postojećeg nuklearnog arsenala.

Ugovor se temelji na najsuvremenijem režimu provjeravanja. Međunarodni sustav za praćenje (IMS), zajedno s Međunarodnim podatkovnim centrom (IDC), osigurava stalan protok podataka u stvarnom vremenu kako bi se omogućili detekcija i procjena događaja koji bi mogli upućivati na pokusnu eksploziju nuklearnog oružja. IMS obuhvaća 337 objekata diljem svijeta, dok IDC prikuplja, obrađuje i analizira podatke i državama potpisnicama šalje dobivene informacije. U okviru priprema za stupanje Ugovora na snagu Pripremna komisija Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (dalje u tekstu „Pripremna komisija”) razvija i svoje sposobnosti za inspekcijske preglede na terenu (OSI) te istodobno nastavlja ulagati napore u njegovu univerzalizaciju.

I dalje je neophodno održavati i dodatno jačati režim provjeravanja u okviru CTBT-a. Budući da se tehnološki, znanstveni i geopolitički uvjeti razvijaju, trajna ulaganja i međunarodna suradnja ključni su za očuvanje učinkovitosti, vjerodostojnosti i operativne spremnosti režima provjeravanja i za osiguravanje njegove dugoročne održivosti.

Opći cilj

Opći je cilj projekta doprinijeti međunarodnom miru i sigurnosti, izgradnji povjerenja i jačanju globalne strukture za neširenje nuklearnog oružja pružanjem potpore CTBT-u, u skladu s člankom 21. Ugovora o Europskoj uniji, u cilju „očuvanja mira, sprečavanja sukoba i jačanja međunarodne sigurnosti”.

Specifični ciljevi

Projektom će se:

1. ojačati međunarodni režim praćenja i provjeravanja u okviru CTBT-a;

2. ojačati sposobnosti država potpisnica CTBT-a kako bi ispunile obveze provjeravanja u okviru CTBT-a i mogle potpuno iskoristiti prednosti sudjelovanja u režimu CTBT-a.

U okviru tih će se napora projektom ujedno poduprijeti univerzalizacija i stupanje na snagu CTBT-a.

Pristup

Projekt će se provoditi koordiniranim pristupom koji se temelji na dva stupa i kojim se jačaju tehnički temelji režima provjeravanja u okviru CTBT-a i kapaciteti država potpisnica za učinkovito sudjelovanje u tom režimu.

Prvi stup usmjeren je na konsolidaciju i ostvarivanje napretka u pogledu tehnološke i znanstvene infrastrukture na kojoj se temelje Međunarodni sustav za praćenje CTBTO-a, analiza podataka i pripravnost za inspekcijske preglede na terenu. To uključuje održavanje pomoćnih seizmičkih postaja, poboljšanje modeliranja atmosferskog prijenosa (ATM) i daljnji razvoj alata za inspekcijske preglede na terenu, čime se osiguravaju pouzdanost, otpornost i dugoročna održivost režima provjeravanja.

Drugi stup usmjeren je na jačanje izgradnje kapaciteta, čime se državama potpisnicama, posebno zemljama u razvoju, omogućuje da aktivno doprinose režimu provjeravanja u okviru CTBT-a i radu Organizacije i da od toga imaju koristi. Njime se ujedno promiče uključiv angažman putem ciljanih inicijativa za žene i mlade.

Očekivani rezultati

— Provodi se održavanje ili popravak najmanje šest pomoćnih seizmoloških postaja. Poboljšana je dostupnost autentificiranih podataka, što se odražava u smanjenju vremena prekida rada i stabilnoj učinkovitosti održavanih ili popravljenih postaja.

— Moderniziran je softver Virtualnog centra za iskorištavanje podataka (vDEC). To uključuje namjensko internetsko sučelje vDEC-a, pristup podacima u valnom obliku koji je u skladu s FDSN-om, veću sigurnost korisnika s prilagođenim odobrenjima, pojednostavnjenu integraciju API-ja, prilagođene usluge u vezi sa zahtjevima za podatke i nadograđenu infrastrukturu poslužitelja s ažuriranim i optimiziranim upravljanjem podacima.

— Uspostavljena je učinkovita i pouzdana operativna konfiguracija modeliranja za ATM. Ključni rezultati uključuju ažuriranu komparativnu analizu i preporuke, smjernice za računalnu infrastrukturu, zajednički referentni okvir te sudjelovanje dionika i aktivnosti prijenosa znanja.

— Razvijen je prototip softvera za procjenu i analizu ispusta (STARS). Rezultati uključuju zbirku referentnih slučajeva, paket tehničke dokumentacije i program osposobljavanja.

— Sposobnosti obrade seizmičkih događaja poboljšavaju se novim funkcijama softvera NET-VISA, čime se poboljšava pravodobno objavljivanje dnevnih biltena (REB) i povećava učinkovitost praćenja.

— Sposobnosti za obradu hidroakustičkih događaja poboljšavaju se novim funkcijama koje se temelje na PMCC-u u okviru softvera NDC-in-a-Box, čime se poboljšava sposobnost nacionalnih podatkovnih centara (NDC) da reproduciraju hidroakustičke proizvode IDC-a.

— U Japanu se upotrebljavaju i održavaju tri prijenosna sustava za praćenje radioaktivnog ksenona, čime se poboljšava razumijevanje varijabilnosti radioaktivnog ksenona u pozadini i podupire provjeravanje u okviru CTBT-a.

— Razvijena su dva nova modula terenskih laboratorija za inspekcijske preglede na terenu s komponentom laboratorija koja se odnosi na radionuklide. Rezultati uključuju standardizirane operativne postupke i konfiguracije razvijene za komponente terenskog laboratorija za inspekcijske preglede na terenu koje se odnose na radionuklide i plemenite plinove.

— Organizirana su tri regionalna osposobljavanja/radionice i dva osposobljavanja SeisComp za jačanje kapaciteta osoblja nacionalnih podatkovnih centara, s posebnim naglaskom na promicanju sudjelovanja žena.

— Instalirano je i održava se do dvanaest sustava za izgradnju kapaciteta (CBS) za prikupljanje, obradu i analizu seizmičkih, hidroakustičkih i infrazvučnih (SHI) podataka te podataka o radionuklidima.

— U regiji Latinske Amerike i Kariba održava se jedan regionalni uvodni tečaj o inspekcijama na terenu (RIC-27), namijenjen osposobljavanju tehničkih stručnjaka iz država potpisnica.

— Sudjelovanje najmanje 13 tehničkih stručnjaka iz država potpisnica u razvoju na svakom polugodišnjem sastanku Radne skupine za provjeru u 2027. i 2028.

— Skupina *CTBT Young Leaders* ojačana je kao platforma za angažman i informiranje mladih stručnjaka i studenata. Više od 50 mladih osposobljava se zahvaljujući ciljanim inicijativama za izgradnju kapaciteta i mogućnostima umrežavanja te se uspostavljaju strateška partnerstva s drugim organizacijama.

— Najmanje 40 žena na početku karijere prima potporu u okviru dvaju ciklusa programa mentorstva od 2027. do 2029., pri čemu im se pružaju individualno mentorstvo, aktivnosti profesionalnog razvoja, mogućnosti umrežavanja i suradnja sa stručnjacima i partnerima CTBTO-a.

— CTBTO svake godine provodi niz aktivnosti u vezi s rodnom ravnopravnošću i osnaživanjem žena.

Trajanje

Ukupno procijenjeno trajanje djelovanja iznosi 36 mjeseci.

Prvi stup: jačanje tehnološke i znanstvene infrastrukture

Prvi stup usmjeren je na konsolidaciju i jačanje tehnoloških i znanstvenih temelja Međunarodnog sustava za praćenje CTBTO-a, sposobnosti analize podataka i pripravnosti za inspekcijske preglede na terenu.

Održivost certificiranih pomoćnih seizmoloških postaja u okviru IMS-a

Kontekst

Projektom se uzima u obzir trajni izazov održavanja operativne učinkovitosti 120 pomoćnih seizmoloških postaja Međunarodnog sustava za praćenje, koje su važna sastavnica režima provjeravanja u okviru CTBT-a. Iako su za rad i održavanje postaja odgovorne zemlje domaćini, ograničeni nacionalni resursi mogu s vremenom dovesti do postupne degradacije učinkovitosti i pouzdanosti postaja.

Aktivnosti će biti usmjerene na ciljano održavanje i otklanjanje problema na postajama koje postižu slabe rezultate, pri čemu će se prednost dati postajama u zemljama koje se suočavaju s financijskim poteškoćama (u prvome redu primateljicama službene razvojne pomoći OECD-a). U opravdanim slučajevima provest će se i preventivne mjere održavanja kako bi se povećala otpornost i smanjio rizik od budućih prekida rada. Intervencije mogu uključivati zamjenu zastarjele opreme ili opreme na kraju životnog vijeka te poboljšanja napajanja električnom energijom, sustava uzemljenja i pomoćne infrastrukture.

U okviru posjeta postajama i misija tehničke potpore na terenu operatorima će se pružiti praktične smjernice i praktično osposobljavanje kako bi ojačali svoje kapacitete za neovisno upravljanje postajama, njihovo održavanje i otklanjanje problema u vezi s njima. Tim se naporima dopunjuju šire aktivnosti izgradnje kapaciteta, uključujući tečajeve tehničkog osposobljavanja za operatore postaja koji se provode u Međunarodnom centru u Beču.

Očekivani ishodi

— poboljšana učinkovitost i pouzdanost ciljanih pomoćnih postaja IMS-a putem održavanja i nadogradnje opreme

— povećani kapacitet operatora postaja za upravljanje pomoćnim postajama, njihovo održavanje i otklanjanje problema u vezi s njima

Očekivani rezultati

— održavanje, zamjena opreme i poboljšanja infrastrukture provedeni na najmanje šest pomoćnih postaja IMS-a

— poboljšana dostupnost autentificiranih podataka

Obrada podataka hidroakustičkih stanica putem softvera DTK-PMCC

Kontekst

Predloženim radom rješava se trenutačno ograničenje sposobnosti nacionalnih podatkovnih centara (NDC-ovi) za reprodukciju hidroakustičkih značajki i događaja u IDC-u. Hidroakustički podaci obrađuju se u IDC-u s pomoću algoritama Detection and Features eXtraction (DFX), Station Processing (StaPro) i Hydro Azimuth and Slowness Estimator (HASE), koji generiraju hidroakustičke detekcije, značajke i parametre izvora. Iako softver NDC-in-a-Box podupire obradu hidroakustičkih podataka, trenutačno ne uključuje funkcionalnost HASE, čime se ograničava reprodukcija proizvoda IDC-a.

Na temelju prethodnog razvojnog rada, u okviru projekta dodatno će se prilagoditi i validirati algoritam Progressive Multi-Channel Correlation (PMCC) za hidroakustičke primjene. PMCC je već dostupan u softveru NDC-in-a-Box i pokazao je sposobnost za reprodukciju rezultata IDC DFX i StaPro, s obećavajućim rezultatima za ekstrakciju hidroakustičkih značajki i rezultate HASE. Projektom će se dopuniti ta sposobnost, čime će se NDC-ovima omogućiti generiranje hidroakustičkih značajki i događaja u skladu s obradom IDC-a te ojačati sposobnosti za hidroakustičku analizu u cijelom režimu provjeravanja u okviru CTBT-a.

Očekivani ishod

— poboljšana sposobnost svih NDC-ova za reprodukciju hidroakustičkih značajki i događaja IDC-a s pomoću PMCC-a u okviru softvera NDC-in-a-Box, čime se poboljšava dosljednost s proizvodima IDC-a i jačaju sposobnosti za hidroakustičku analizu u cijelom režimu provjeravanja u okviru CTBT-a

Očekivani rezultati

— validirana metodologija koja se temelji na PMCC-u za reprodukciju rezultata hidroakustičke obrade IDC-a

— ocjenjivanje učinkovitosti softvera (G)PMCC za klasifikaciju hidroakustičkih faza, ekstrakciju značajki i generiranje događaja

— reprodukcija STAPRO-a i HASE-a

— provedba sposobnosti za hidroakustičku obradu PMCC-a u sustavima IDC-a i softveru NDC-in-a-Box

— nadograđen softver (G)PMCC koji može reproducirati hidroakustička obilježja i događaje IDC-a

— korisnička dokumentacija i praktične smjernice za obradu hidroakustičkih podataka s pomoću (G)PMCC-a

Modernizacija Virtualnog centra CTBTO-a za iskorištavanje podataka (vDEC)

Kontekst

Virtualni centar CTBTO-a za iskorištavanje podataka (vDEC) istraživačima i znanstvenim ustanovama omogućuje pristup podacima IMS-a i IDC-a za civilne i znanstvene primjene. Od svojeg osnutka 2011. uz potporu EU-a vDEC je omogućio više od 230 istraživačkih projekata diljem svijeta i time doprinio znanstvenim publikacijama, konferencijskim prezentacijama i napretku u metodologijama praćenja.

Postojeća platforma oslanja se na zastarjelu infrastrukturu i postupke za pružanje podrške. Korisnici imaju ograničene samoposlužne kapacitete za pristup podacima i snalaženje u bazi podataka IDC-a, što dovodi do brojnih zahtjeva za tehničku pomoć. Osim toga, neke zahtjeve za podatke, posebno za podatke o radionuklidima, Pripremna komisija mora ručno obraditi i isporučiti, čime se smanjuje operativna učinkovitost.

U okviru projekta vDEC će se modernizirati nadograđenom infrastrukturom, uvođenjem usluga Saveza za digitalne mreže za seizmografiju (FDSN) za pristup podacima u valnom obliku, poboljšanim upravljanjem korisnicima i sigurnošću te novom internetskom platformom za podnošenje zahtjeva za podatke i upravljanje njima. Tim će se poboljšanjima pojednostavniti pružanje podataka, smanjiti administrativno opterećenje i korisnicima omogućiti učinkovitiji i sigurniji pristup podatkovnim resursima CTBTO-a.

Očekivani ishodi

— bolje korisničko iskustvo

— poboljšana sigurnost i upravljanje korisnicima

— povećana operativna učinkovitost zahvaljujući pojednostavnjenim zahtjevima za podatke i postupcima isporuke

— doprinos znanstvenim istraživanjima i inovacijama

Očekivani rezultati

— novo korisničko sučelje

— FDSN za podatke u valnom obliku

— novi i sigurniji korisnički profili

— prilagođena usluga koja korisniku pruža podatke s poslužitelja vDEC-a

— obnovljeni poslužitelj

— ažurirani priručnik

BEST-ATM – Komparativna analiza i ocjena strateškog modeliranja atmosferskog prijenosa

Kontekst

Modeliranje atmosferskog prijenosa (ATM) simulira prijenos i disperziju plinova i čestica u atmosferi i ključna je sastavnica praćenja radionuklida. Na njemu se temelje provjera ugovora, procjena stanja i mjere za izgradnju povjerenja tako što omogućuje da se uočene koncentracije radionuklida pripišu potencijalnim ishodišnim regijama. Postojeći okvir za operativno modeliranje već dugi niz godina pruža pouzdanu potporu, međutim, napredak u tehnikama modeliranja, asimilaciji podataka, računalnim sposobnostima i analitičkim zahtjevima opravdava sustavnu ponovnu procjenu operativnih pristupa.

Predloženim radom provest će se komparativna analiza i ocijeniti operativne konfiguracije ATM-a kako bi se utvrdili najučinkovitiji pristupi praćenju radionuklida. To uključuje procjenu daljnje prikladnosti postojećih metodologija, utvrđivanje mogućnosti za poboljšanje i evaluaciju komplementarnih strategija modeliranja kako bi se povećali stabilnost i povjerenje u operativne rezultate. U okviru rada osigurat će se i osnova utemeljena na dokazima za buduće planiranje računalne infrastrukture procjenom odnosa između uspješnosti modeliranja, operativnih zahtjeva i potreba za resursima.

Očekivani ishodi

— pojačani znanstveni i operativni temelji za praćenje radionuklida

— veće povjerenje u rezultate operativnog modeliranja

— veća otpornost i pripravnost sustava za praćenje u budućnosti

— poboljšana osnova za strateško donošenje odluka i planiranje infrastrukture

Očekivani rezultati

— izvješće o operativnoj komparativnoj analizi i procjeni

— paket preporuka za buduće operativno modeliranje

— računalni zahtjevi i smjernice u pogledu infrastrukture

— zajednički referentni okvir i dokumentacija

— sudjelovanje dionika i aktivnosti prijenosa znanja

Integrirani okvir za nesigurnost za proizvode IDC-a sljedeće generacije koji se temelje na ATM-u (IUF-ATM)

Kontekst

ATM se upotrebljava zajedno s mjerenjima radionuklida kako bi se utvrdile potencijalne ishodišne regije detektiranih radionuklida, što je važan alat za provjeravanje u okviru CTBT-a. Međutim, rezultati mjerenja i modeliranja podložni su nesigurnostima, zbog čega je za utemeljenu analizu i donošenje odluka ključna kvantifikacija nesigurnosti.

Uz potporu EU-a CTBTO je razvio ansambl okvir za kvantificiranje nesigurnosti povezanih s meteorološkim uvjetima i modeliranjem atmosferskog prijenosa. Na temelju toga predloženim radom izravno će se integrirati informacije o nesigurnosti u proizvode i funkcije IDC-a koji se temelje na ATM-u. Time se odgovara na zahtjeve država potpisnica za proizvode ATM-a koji jasnije obavješćuju o nesigurnosti te se povećavaju analitička vrijednost i operativna relevantnost proizvoda za procjenu i praćenje radionuklida.

Očekivani ishodi

— šira upotreba proizvoda ATM-a koji u obzir uzimaju nesigurnosti za procjenu detekcija radionuklida i mrežne učinkovitosti

— poboljšane sposobnosti provjeravanja država potpisnica, koje će moći uključiti nesigurnost ATM-a u svoje procjene detekcija radionuklida, čime će se povećati otpornost i smanjiti pristrana tumačenja

— povećana operativna spremnost IDC-a, pri čemu su funkcije ATM-a koji u obzir uzima nesigurnosti integrirane u rutinske postupke i izvješća

Očekivani rezultati

— opservacijska polja (FOR-ovi) koja u obzir uzimaju nesigurnost za potporu utvrđivanju ishodišne regije

— proizvodi rekonstrukcije izvora dopunjeni procjenama nesigurnosti u pogledu lokacije, vremena i snage emisija

— proizvodi za objedinjavanje podataka koji u obzir uzimaju nesigurnosti i koji integriraju informacije o radionuklidima i valnim oblicima

Softver za procjenu i analizu ispusta (STARS)

Kontekst

Širenje civilnih nuklearnih aktivnosti povećava globalne razine radioaktivnog ksenona u pozadini, što otežava razlikovanje rutinskih industrijskih emisija od tragova relevantnih za provjeravanje u okviru CTBT-a. Istodobno, zbog sve veće količine podataka IMS-a o plemenitim plinovima povećavaju se analitički zahtjevi za stručno osoblje.

Kako bi se otklonili ti izazovi, STARS će razviti prototip alata za potporu početnoj karakterizaciji vjerojatnih lokacija izvora i intenziteta ispuštanja emisija radioaktivnog ksenona povezanih s industrijom. S pomoću strukturiranog i transparentnog analitičkog okvira poboljšat će se dosljednost procjena ispusta i na njima će se temeljiti buduće evaluacije operabilnosti.

Očekivani ishodi

— poboljšana sposobnost procjene i tumačenja izvora radioaktivnog ksenona povezanih s industrijom zahvaljujući primjeni strukturiranih postupaka inverznog modeliranja

— brže i dosljednije procjene

— poboljšana analitička sposobnost zahvaljujući osposobljavanju osoblja i primjeni STARS-a

— poboljšana održivost i prijenos znanja zahvaljujući dokumentiranim, transparentnim i održivim metodologijama

— pojačani okvir za suradnju u cilju evaluacije i buduće integracije pristupa koji se temelje na objedinjavanju podataka

Očekivani rezultati

— stari prototip v1.0 za početnu karakterizaciju ispusta emisija radioaktivnog ksenona povezanih s industrijom primjenom metoda ATM-a i izvođenja zaključaka

— zbirka referentnih slučajeva povijesnih i sintetičkih scenarija za potporu evaluaciji uspješnosti i procjeni operabilnosti

— tehnička i korisnička dokumentacija kojom se podupiru provedba, transparentnost i dugoročna održivost

— program osposobljavanja kojim se stručnom osoblju omogućuje primjena STARS-a u analitičkim postupcima i operativnim scenarijima

Potpora analitičarima tijekom naknadnih seizmičkih podrhtavanja – NET-VISA

Kontekst

Analitičari IDC-a obično analiziraju oko 100 seizmičkih događaja dnevno, a opseg se povećava na 300 ili više tijekom većih naknadnih seizmičkih podrhtavanja. Ti nagli porasti dovode do operativnih uskih grla, ograničavaju sveobuhvatnu analizu događaja i odgađaju izradu biltena IDC-a.

Kako bi se riješio taj problem, u okviru projekta uvest će se softver koji omogućuje brzu identifikaciju i obradu naknadnih seizmičkih podrhtavanja s pomoću ustaljenog algoritma empirijske obrade prilagođenog polja (EMFP). Detekcijom skupina sličnih seizmičkih događaja alat će analitičarima omogućiti da prepoznaju i obrađuju naknadna seizmička podrhtavanja kolektivno, a ne pojedinačno. Tom će se sposobnošću poboljšati učinkovitost postupaka tijekom razdoblja s velikim brojem događaja, poduprijeti pravodobno objavljivanje proizvoda IDC-a i poboljšati reaktivnost operacija praćenja.

Očekivani ishodi

— poboljšana kvaliteta i pouzdanost automatskih seizmičkih biltena, čime se osigurava čvršća osnova za analizu analitičara

— učinkovitija i pravodobnija obrada seizmičkih događaja tijekom brojnih naknadnih seizmičkih podrhtavanja, čime se podupire pravodobno objavljivanje dnevnih biltena IDC-a (Bilten analiziranih događaja)

— poboljšano povezivanje seizmičkih događaja, što dovodi do točnije i dosljednije karakterizacije događaja prije analize analitičara

Očekivani rezultati

— alat za potporu analitičarima integriran u sustav za analizu analitičara, koji omogućuje učinkovito utvrđivanje i obradu naknadnih seizmičkih podrhtavanja

— asocijator softvera NET-VISA pojačan integracijom detekcija EMFP-a, čime se poboljšavaju povezivanje signala i kvaliteta automatskih seizmičkih biltena

Upravljanje prijenosnim sustavima plemenitih plinova u Japanu

Kontekst

Radioaktivni izotopi ksenona proizvode se u nuklearnim eksplozijama i civilnim nuklearnim postrojenjima, zbog čega je znanje o civilnom radioaktivnom ksenonu u pozadini ključno za provjeravanje u okviru CTBT-a. Razumijevanje načina na koji se koncentracije radioaktivnog ksenona mijenjaju tijekom vremena i od jedne do druge lokacije pomaže u boljem tumačenju detekcija IMS-a i procjeni mrežne učinkovitosti.

Uz potporu EU-a CTBTO je uspostavio mrežu prijenosnih sustava radioaktivnog ksenona na tri lokacije u Japanu, odnosno u Honorobeu, Mutsuu i Fukuoki, koji djeluju zajedno sa stanicom IMS-a u Takasakiju, i upravlja tim sustavima. Planiranim aktivnostima želi se nastaviti prikupljanje podataka na temelju očekivane financijske potpore japanske vlade. Potrebna su dodatna financijska sredstva za daljnji rad i održavanje aktivnosti tijekom sljedeće dvije godine kako bi se osiguralo neprekinuto prikupljanje podataka.

Dobiveni skup podataka podijelit će se s državama potpisnicama i istraživačima, čime će se doprinijeti boljem razumijevanju razina radioaktivnog ksenona u pozadini i njihova učinka na aktivnosti provjeravanja u okviru CTBT-a.

Očekivani ishodi

— bolje poznavanje prostorne i vremenske varijabilnosti mjerenja radioaktivnog ksenona, čime se omogućuje bolje razumijevanje količine informacija koje se mogu dobiti mjerenjima na samo jednoj postaji IMS-a

Očekivani rezultati

— kontinuiran rad triju sustava za praćenje radioaktivnog ksenona u Japanu, koji omogućuju kontinuirana mjerenja

— skup podataka koji podupire analizu prostorne i vremenske varijabilnosti koncentracija radioaktivnog ksenona u pozadini

Nadogradnja terenske laboratorijske infrastrukture za inspekcijske preglede na terenu

Kontekst

U okviru CTBT-a predviđa se provođenje inspekcijskih pregleda na terenu (OSI) kako bi se razjasnilo je li došlo do nuklearne eksplozije kojom se krši Ugovor. Kako bi poduprla tu sposobnost, Pripremna komisija razvija i održava opremu, postupke i koncepte primjene koji su potrebni za učinkovite inspekcijske radnje.

Terenski laboratorij za inspekcijske preglede na terenu ključna je sastavnica te sposobnosti jer omogućuje mjerenje na licu mjesta i analizu uzoraka iz okoliša prikupljenih tijekom inspekcijskog pregleda. Postojeća laboratorijska infrastruktura za radionuklide, razvijena 2013., uvedena je tijekom integrirane terenske vježbe 2014. i ostala je u upotrebi tijekom aktivnosti obnove i održavanja.

Tijekom proteklog desetljeća Pripremna komisija uvela je modularni i standardizirani koncept primjene koji se temelji na specijaliziranim prijenosnim kapsulama namijenjenima poboljšanju učinkovitosti prijevoza i omogućavanju brze primjene. Iako je komponenta terenskog laboratorija za inspekcijske preglede na terenu koja se odnosi na plemeniti plin već uspješno prebačena na taj novi sustav i testirana tijekom velike terenske vježbe 2024., komponenta koja se odnosi na radionuklide i dalje ovisi o staroj infrastrukturi.

Ovom će se aktivnošću unaprijediti komponenta terenskog laboratorija za inspekcijske preglede na terenu koja se odnosi na radionuklide integriranjem laboratorijske opreme u standardizirani sustav primjene, čime će se poboljšati prenosivost, zaštita opreme i operativna spremnost za buduće primjene inspekcijskih pregleda na terenu.

Očekivani ishodi

— veća pripravnost, vjerodostojnost i mogućnost primjene komponente režima provjeravanja u okviru CTBT-a koja se odnosi na inspekcijske preglede na terenu

— poboljšana zaštita, prijevoz, primjena i puštanje u rad laboratorijske opreme tijekom operacija inspekcijskih pregleda na terenu

— poboljšana operativna spremnost zahvaljujući inženjerskim rješenjima kojima se podupire sigurna i učinkovita upotreba postojeće laboratorijske opreme

— usklađeni koncepti za primjenu i rad laboratorijskih komponenti koje se odnose na radionuklide i plemenite plinove, čime se inspekcijskim timovima olakšava njihova upotreba

Očekivani rezultati

— dva nadograđena modula terenskog laboratorija za inspekcijske preglede na terenu za komponentu koja se odnosi na radionuklide, integrirana u standardizirani sustav za primjenu prijenosnih kapsula radi potpore sigurnom prijevozu i brzoj primjeni

— standardizirani operativni postupci i konfiguracije primjene za laboratorijske komponente koje se odnose na radionuklide i plemenite plinove

Drugi stup: izgradnja kapaciteta

U okviru drugog stupa jača se izgradnja kapaciteta, čime se državama potpisnicama, posebno zemljama u razvoju, omogućuje da doprinose režimu provjeravanja u okviru CTBT-a i da od njega imaju koristi.

Izgradnja kapaciteta nacionalnih podatkovnih centara

Kontekst

Nacionalni podatkovni centri (NDC-ovi) imaju središnju ulogu u primanju, obradi, analizi i tumačenju podataka IMS-a i proizvoda IDC-a. Iako mnoge države potpisnice sve više upotrebljavaju te resurse za provjeravanje te za znanstvene i civilne primjene, uspješnost NDC-ova često je sputana ograničenim tehničkim kapacitetima, nedovoljnim mogućnostima osposobljavanja, infrastrukturnim nedostacima i nedovoljnom zastupljenošću žena u aktivnostima povezanima s provjeravanjem.

Ovim će se projektom pojačati kapaciteti NDC-ova putem regionalnog i specijaliziranog osposobljavanja, stručne tehničke potpore, primjene i održavanja sustava za izgradnju kapaciteta i ciljanih aktivnosti za povećanje sudjelovanja i stručnog znanja žena u provjeravanju u okviru CTBT-a. Otklanjanjem nedostataka u sposobnostima i podupiranjem zadržavanja znanja projekt će poboljšati operacije NDC-ova i povećati nacionalne doprinose režimu provjeravanja.

Rad obuhvaća tri komponente:

— osposobljavanja i radionice za izgradnju kapaciteta

— primjenu i održavanje sustava za izgradnju kapaciteta

— kamp u okviru inicijative „She Shapes Science”.

Očekivani ishodi

— pojačana infrastruktura NDC-ova i kapaciteta za prikupljanje, obradu i analizu podataka (seizmičkih, hidroakustičkih i infrazvučnih podataka i podataka o radionuklidima), uz potporu uvedenih i održavanih rješenja sustava za izgradnju kapaciteta

— veći kapacitet osoblja NDC-ova za neovisnu analizu događaja, pružanje tehničkih savjeta nacionalnim tijelima i učinkovitiji doprinos regionalnim i međunarodnim aktivnostima provjeravanja

Očekivani rezultati

— osposobljavanje 45 članova osoblja NDC-ova u okviru regionalnih i specijaliziranih osposobljavanja/radionica

— provođenje triju regionalnih radionica i tečajeva osposobljavanja te dvaju osposobljavanja u okviru programa SeisComp

— primjena, nadogradnja ili održavanje do 12 sustava za izgradnju kapaciteta za potporu prikupljanju, obradi i analizi seizmičkih, hidroakustičkih i infrazvučnih podataka i podataka o radionuklidima

— pružena tehnička potpora i naknadna pomoć za jačanje operativne učinkovitosti NDC-ova, uključujući aktivnosti podučavanja, otklanjanja problema, održavanja i zadržavanja znanja

— osam žena koje rade u NDC-ovima prošlo je osposobljavanje i mentorstvo putem kampa u okviru inicijative „She Shapes Science”, čime je povećano njihovo sudjelovanje i tehničko stručno znanje u aktivnostima provjeravanja u okviru CTBT-a

Regionalni uvodni tečaj o inspekcijskim pregledima na terenu – 2027. (Latinska Amerika i Karibi)

Kontekst

U okviru CTBT-a predviđa se provođenje inspekcijskih pregleda na terenu (OSI) kako bi se razjasnilo je li došlo do nuklearne eksplozije kojom se krši Ugovor. Do njegova stupanja na snagu Privremeno tehničko tajništvo (PTS) održava operativnu spremnost za OSI putem strukturiranog programa osposobljavanja i izgradnje kapaciteta.

Regionalni uvodni tečajevi (RIC) za inspekcijske preglede na terenu pružaju osnovno znanje o Ugovoru i metodologijama za inspekcijske preglede na terenu te služe kao glavna ulazna točka za program linearnog osposobljavanja za inspekcijske preglede na terenu za zamjenske inspektore. Iskustvo je pokazalo da se organizacijom RIC-a u regiji povećavaju sudjelovanje i broj imenovanja te se doprinosi većoj zemljopisnoj raznolikosti, rodnoj ravnopravnosti i zastupljenosti nedovoljno zastupljenih skupina u okviru plana osposobljavanja za OSI.

Nakon uspješne provedbe tečaja RIC-26 u Africi 2024. i u skladu s regionalnim modelom rotacije, RIC-27 predviđen je za regiju Latinske Amerike i Kariba. Ovom će se aktivnošću pojačati održivost, uključivost i djelotvornost sustava osposobljavanja za inspekcijske preglede na terenu te poduprijeti dugoročna pripravnost režima provjeravanja u okviru CTBT-a.

Očekivani ishodi

— pojačana operativna spremnost za OSI povećanjem sudjelovanja stručnjaka iz regije Latinske Amerike i Kariba u okviru plana osposobljavanja za inspekcijske preglede na terenu

— bolje poznavanje zahtjeva u vezi s CTBT-om i inspekcijskim pregledima na terenu među tehničkim stručnjacima iz regije Latinske Amerike i Kariba

— povećani kapacitet država potpisnica za imenovanje kvalificiranih kandidata za linearni program osposobljavanja za inspekcijske preglede na terenu, čime se podupire održivost popisa zamjenskih inspektora

— proširena skupina kvalificiranih kandidata za zamjenske inspektore, s većom zemljopisnom raznolikošću, rodnom ravnopravnošću i zastupljenošću nedovoljno zastupljenih skupina u okviru plana osposobljavanja za inspekcijske preglede na terenu

— pojačano regionalno sudjelovanje u aktivnostima osposobljavanja CTBTO-a i režimu provjeravanja u okviru CTBT-a

Očekivani rezultati

— jedan regionalni uvodni tečaj proveden u regiji Latinske Amerike i Kariba.

— izrađeni pripremni moduli za e-učenje koji su stavljeni na raspolaganje svim odabranim sudionicima

— održana nastava u učionici i praktični tečajevi o tehnikama inspekcijskih pregleda na terenu

— provedena završna terenska vježba

— više od 30 tehničkih stručnjaka iz država potpisnica osposobljeno primjenom pristupa kombiniranog učenja

— preporuke i stečena iskustva dokumentirani u izvješću o evaluaciji nakon tečaja

Program potpore tehničkim stručnjacima

Kontekst

Mnoge države potpisnice u razvoju suočavaju se s financijskim poteškoćama koje ograničavaju sudjelovanje njihovih stručnjaka na znanstvenim i tehničkim sastancima CTBTO-a. Time se može smanjiti njihov doprinos raspravama i preporukama o pitanjima povezanima s režimom provjeravanja, unatoč njihovoj važnoj ulozi domaćina postaja IMS-a i uspostavi NDC-ova.

Programom potpore tehničkim stručnjacima, uspostavljenim 2006., podupire se sudjelovanje kvalificiranih stručnjaka iz zemalja u razvoju na službenim tehničkim sastancima CTBTO-a. Olakšavanjem njihova sudjelovanja u aktivnostima povezanima s provjeravanjem program jača nacionalne tehničke kapacitete, promiče razmjenu znanja te povećava uključivost i raznolikost tehničkog rada Pripremne komisije. Rodna ravnoteža i geografska zastupljenost i dalje su ključni kriteriji odabira.

Očekivani ishodi

— veće sudjelovanje stručnjaka iz država potpisnica u razvoju u tijelima Pripremne komisije zaduženima za oblikovanje politika

— pojačani tehnički kapaciteti u državama potpisnicama u razvoju

— veća uključivost i raznolikost te bolja geografska zastupljenost u tehničkom radu Komisije

Očekivani rezultati

— pružanje potpore za 52 tehnička stručnjaka iz država potpisnica u razvoju u cilju njihova sudjelovanja na sastancima radne skupine B

— olakšavanje rodno uravnoteženog i geografski raznolikog sudjelovanja stručnjaka

CTBT Young Leaders (Mladi lideri CTBT-a)

Kontekst

Inicijativa *CTBT Young Leaders* temelji se na uspjehu Skupine mladih CTBTO-a, koja je od 2016. angažirala gotovo 2 000 mladih iz 137 zemalja putem aktivnosti izgradnje kapaciteta, istraživanja i informiranja o neširenju nuklearnog oružja i razoružanju.

Povodom 30. obljetnice CTBT-a i 10. obljetnice Skupine mladih CTBTO-a, inicijativa će postojeću mrežu pretvoriti u strukturiraniju i održiviju globalnu platformu za mlade. Na temelju stečenih iskustava i savjetovanja s članovima, Skupina mladih CTBTO-a pojačat će angažman, vodstvo i zalaganje mladih za potporu CTBT-u, uz istodobno osiguravanje uravnotežene regionalne zastupljenosti i širokog sudjelovanja država potpisnica.

Očekivani ishodi

— povećani kapacitet mladih lidera za promicanje ciljeva CTBT-a i vođenje inicijativa usmjerenih na mlade na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini

— snažniji i raznolikiji angažman mladih za potporu univerzalizaciji i stupanju na snagu CTBT-a

— veće sudjelovanje mladih lidera u znanstvenim, diplomatskim i političkim forumima koji se bave CTBT-om, neširenjem nuklearnog oružja i razoružanjem

— širi globalni utjecaj i vidljivost poruka povezanih s CTBT-om putem angažmana pod vodstvom mladih i digitalnih platformi

Očekivani rezultati

— operativni upravljački odbor pod vodstvom mladih koji vodi mrežu *CTBT Young Leaders*

— program izgradnje kapaciteta proveden radi jačanja znanja, vodstva, zalaganja i komunikacijskih vještina članova

— pružena potpora sudjelovanju inicijative *CTBT Young Leaders* u ključnim znanstvenim i diplomatskim forumima koji se bave CTBT-om, neširenjem nuklearnog oružja i razoružanjem

— provedene inicijative za informiranje i angažman mladih, uključujući vodeće kampanje CTBTO-a (npr. Globalna umjetnička kampanja, „Be the Voice of SnT2025”) i nove aktivnosti usmjerene na mlade

— uspostavljena mreža bivših članova inicijative *CTBT Young Leaders* kako bi se održao angažman i očuvalo institucionalno znanje

— razvijeni proizvodi za komunikaciju i informiranje kako bi se povećala vidljivost i doseg aktivnosti inicijative *CTBT Young Leaders*

— pojačana strateška partnerstva s međunarodnim organizacijama, akademskim institucijama, skupinama za strateško promišljanje i mrežama mladih

Poticanje jednakog pristupa mogućnostima

Kontekst

CTBTO je 2022. uz potporu EU-a pokrenuo program mentorstva za žene na početku karijere u području STEM-a povodom obilježavanja 25. obljetnice CTBT-a. Otada su u okviru programa uspješno završena četiri ciklusa, a u tijeku je i peti ciklus, kojim se podupire 141 polaznica iz svih šest geografskih regija CTBTO-a, većinom iz zemalja u razvoju.

Program povezuje žene na početku karijere s iskusnim tehničkim stručnjacima i pomaže im da prošire profesionalne mreže, pojačaju vještine i osvijeste mogućnosti za razvoj karijere u područjima STEM-a, neširenja nuklearnog oružja i razoružanja te CTBT-a. Mentorstvo je popraćeno tematskim seminarima, radionicama i aktivnostima za razvoj vještina, što doprinosi sve većem broju kvalificiranih stručnjakinja.

Iako se tim naporima podupiru ciljevi informiranja i zapošljavanja, za postizanje rodne ravnoteže potrebno je i kontinuirano djelovanje kojim se kvalificirane žene privlači u Privremeno tehničko tajništvo i kojim se tim ženama omogućuje napredovanje i zadržavanje u tom tajništvu. U okviru projekta stoga će se kombinirati aktivnosti kontinuiranog mentorstva s ciljanim mjerama za jačanje institucionalnog okvira za rodnu ravnopravnost, osnaživanje žena i uključenost na radnom mjestu.

Očekivani ishodi

— proširena skupina kvalificiranih žena na početku karijere za karijere u području STEM-a, neširenja nuklearnog oružja i razoružanja te proširena baza talenata tehničkih stručnjakinja

— veća svijest o režimu provjeravanja u okviru CTBT-a i povezanim profesionalnim mogućnostima

— pojačani institucionalni okvir kojim se promiču rodna ravnopravnost i osnaživanje žena

Očekivani rezultati

— najmanje 40 žena na početku karijere prima potporu u okviru programa mentorstva u razdoblju od 2027. do 2029.

— poduzimaju se aktivnosti u pogledu rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena te se o njima svake godine izvješćuje u okviru međuorganizacijskog procesa Ujedinjenih naroda

Provedba i praćenje djelovanja i izvješćivanje o njemu

Kontekst

Zahvaljujući iskustvu stečenom na temelju Odluke Vijeća (ZVSP) 2023/2064 od 25. rujna 2023. i s obzirom na opseg i složenost predloženih aktivnosti, potrebna je namjenska potpora upravljanju programom kako bi se osigurali djelotvorna koordinacija, pravodobna provedba te kontinuirano praćenje projekata i izvješćivanje o njima. Poseban djelatnik koji nije član osoblja bio bi središnja kontaktna točka za aktivnosti koje financira EU, čime bi se podupirala koordinacija u svim odjelima i osiguralo pravodobno i točno podnošenje izvješća EU-u.

Očekivani ishodi

— poboljšana koordinacija i nadzor aktivnosti koje financira EU

— pojačano praćenje, izvješćivanje i komunikacija s EU-om